

Projektnr. 2964
Promilleafgiftsfonden for frugtavlens og gartnerbruget

Beredskab for den pletvingede frugtflue

Baggrunden for aktivitetens gennemførelse.

Pletvingefrugtfluen er et nyt skadedyr i Europa siden 2008 og Danmark siden 2014. Den er et alvorligt skadedyr i en bred vifte af dyrkede og vilde bær pga. høj angrebsgrad og en skade (æg og larver i friske bær), der er totalødelæggende for produktionen. For at kunne håndtere pletvingefrugtfluen er der behov for at kunne dokumentere tidspunktet for højrisiko for skade ud fra overvågning af den voksne flue med fokus på deres fremkomst og dynamik over tid i forhold til modningstidspunktet for bær. Der er ligeledes brug for at afprøve og udvikle metoder til at opdage skaden (larver i bær), inden de sendes til salgsleddet. Bekæmpelse af pletvingefrugtfluen kræver en samlet strategi bestående af både forebyggelse og direkte bekæmpelse og kemisk bekæmpelse kan ikke stå alene. Der er brug for at afprøve andre mulige ikke kemiske bekæmpelsesmetoder for at undgå en ensidig kemisk og utilstrækkelig strategi.

Projektet består af 3 delprojekter;

- Overvågning af pletvingefrugtfluen og temperatur hele året
- Overvågning af skade (larver i bær)
- Afprøvning af massefangst som direkte bekæmpelse tidligt i sæsonen

Formålet med aktiviteten.

At overvåge temperatur og pletvingefrugtfluen for at vurdere aktivitet over tid.

At overvåge tidspunktet for de første bær med larver og dermed afgrødeskader ved afprøvning og udvikling af metoder til bestemmelse af larver i bær.

Afprøvning af konceptet massefangst for at vurdere, om det kan forsinke og reducere skade.

Aktivitetens indhold.

Der vil blive foretaget en systematisk overvågning af pletvingefrugtfluen i læhegn/omkringliggende bevoksning og i kulturerne jordbær og kirsebær igennem hele året på udvalgte bedrifter på Fyn og Sjælland. Tidspunktet for fremkomsten af henholdsvis hunner og hanner, betydningen af fældernes placering samt temperatur undersøges.

Der vil blive foretaget en systematisk overvågning af larver i bær for at dokumentere tidspunktet for skade og relatere dette til fældefangster. Tidsperioden for overvågning er fra begyndende modning og til efter høst. Tidspunktet for de første bær med larver sammenstilles med tidspunktet for de første fangster for at vurdere overvågnings præcision. Metoder til bestemmelse af skader (tidlige og sene) i henholdsvis kirsebær og jordbær vurderes.

Massefangst med specialudviklede fælder afprøves og vurderes i forhold til fluernes indflyvning i kulturen, tidspunktet for skade og skadeniveau.

Målopfyldelse (vurdering af resultaterne i forhold til de opstillede mål).

Flyvningen af pletvingefrugtfluen gennem året er blevet overvåget og tidspunktet for de første fangster samt dynamikken over tid registreret. Skaden (larver i bær) blev fulgt forud for de første fangster og fra begyndende farveskift til høsten sluttede, og har dermed givet et skadesbillede i år for jordbær, kirsebær (sur og sød) samt ekstraordinært også hindbær. Skadesbilledet beskriver tidspunktet for den første skade og udviklingen i skade over tid i forhold til fældefangster og praksis for kontrol på bedriften. Afprøvningen af massefangst var planlagt til at blive udført ved de første fældefangster og forud for høst i jordbær. Det var ikke muligt pga. en sen fremkomst, og afprøvningen blev rykket til hindbær. Modsat planen skete afprøvningen i høstperioden og blev vurderet i forhold til dette samt anden praksis for kontrol i produktionen. Der stræbes mod, at afprøvningen af massefangst i 2017 finder sted forud for bærrenes modtagelighed (fra begyndende farveskift).

Aktivitetens offentliggørelse.

Projektets resultater er løbende blevet formidlet i artikler, i nyhedsbreve samt i buskfrugt ERFA gruppe og på temadag for jordbæravlere.

Artikler:

- Året første pletvingefrugtfluen er fundet, Gartnertidende.dk 7. juni 2016
- Tjek bær for larver, Gartnertidende.dk 14.juli 2016
- Pas på pletvingefrugtfluen i jordbær, Gartnertidende (1) 2016
- Overvågning af pletvingefrugtfluen – hvornår og hvordan, Gartnertidende (5) 2016
- Husly til pletvingefrugtfluen Gartnertidende (8) 2016

Nyhedsbreve:

Løbende information om overvågning og status for fangst løbende i nyhedsbrevet JordbærNyt

- JordbærNyt nr. 9, 2016: Status for projektets resultater
- Busk- og stenfrugtNyt nr. 10, 2016: Status for projektets resultater
- Busk- og stenfrugtNyt nr. 11, 2016; Status pletvingefrugtfluen

Temadage og ERFA gruppemøder:

- Jordbærmøde 8. november 2016; "Pletvingefrugtfluen, overvågning 2015-2016 og muligheder for forebyggelse & bekæmpelse"
- Temadag for buskfrugt 3. februar 2016.
- ERFA-møder i økologisk buskfrugt 12. maj, 9. juni og 15. september 2016.
- Temadag for buskfrugt
- ERFA møde i økologisk buskfrugt

Resumé

Projektets formål var at overvåge fluerne og skaden over tid samt vurdere disse i forhold til hinanden. Projektet havde tilmed til formål at afprøve masse fangst som en metode til direkte kontrol. Der foreligger nu med dette projekt samt overvågningen fra 2015 to års erfaringer med overvågning og dermed fremkomsten, forekomsten og udviklingen af flyvningen og skade under danske forhold. Varsling af pletvingefrugtfluen ud fra to års erfaring viser, at overvågning af de voksne fluer ikke kan stå alene. Varsling kræver ligeledes overvågning af larver i bær. Massefangst er afprøvet og erfaringer tages videre til 2017 sammen med seneste nye viden indhentet gennem litteratur og i netværket af forskere og konsulenter. Projektet har bidraget til større kendskab til overvågning og håndtering af pletvingefrugtfluen i erhvervet gennem formidling og rådgivning ud fra projektets resultater.